

RAZVANJE pri Hočah - p.c.sv. Mihaela

V strassburškem arhivu se omenja ta c. kot podružnica hoške župnije l.1545 str.287)

Præbiterij ima star rebrast obokin zunaj ga opirajo oporniki. Okna prezbit so vsa razen enega zazidana in še ta je brez paličastega profila. Zgoraj prihaja v trolistni lok. Tudi gl.portal ima gotski profil.

Ladja ima polkrožni obok iz poznejšega časa.

Sredi cerkve leži v sredi nagrobnik s sledečim epitafom: "Allhier ruhet in G die hoch und Wohlgeborne Frau Frau Franziska von Balkon, eine geborne Gräfin von Kienburg - Ihres Alters 57 Jahre, welche gestorben den 18. März 1751. Gott verleihe ihr die ewige Ruhe." (lastnica gradu Hompoš)

L.1785 je bila c. zaprta in opuščena. Pozneje so jo zopet odprli.

C. ima poleg gl.oltarja še dvoje str. oltarjev, desno sv. trojice in levo M. 7 žalosti.

Ign.Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, l.del, l.1875, str. 287-288.

Str. oltar sv. Vida v c.sv. Miklavža na travskem polju je iz c.sv. ^aMihaela v Razvanjih(str.292)

Ign.Orožen Das Bisthum und die Diözese Lavant, l.1875, str.292.

ROSWIEN

Podružnica, posvečena sv. Mihaelu.

Pravilno orientirana cerkev stoji v lepi legi na vzhodnem obronku Pohorja ter je obdana od obzidanega ovalnega pokopališča.

Viri in literatura: Ignacij Orožen: Bisthum und Diözese Lavant I., Maribor, 1875.

Karakteristika: Cerkev sestavljajo: prizmatičen zvonik, pravokotna ladja precej ožji in nižji $3/8$ zaključeni prezbiterij in na severu ladje prizidana pritlična zakristija. Gradnja je kamnita, ometana, streha ladje škriljeva, prezbiterijska deloma opečna, zvonikova zlomljena, osem strano piramidasta, pločevinasta. Cerkev je manjša, tipično podoželska podružnica.

Zunanjsčina: Zvonik opasujeta pristrešen talni zidec in posnet fabion s pasovi rdeče in bele barve ter poznogotskim naslikanim ločnim frizom pod njim. Sicer pa je stolp nerazčlenjen. V zvonico vodita zašiljena portala z juga in zahoda, pri čemer je južni posnet na ~~xxxxx~~ ajdovo zrno, zahodni pa oblikuje žleb, posnet na porez. Dve lini v istih stenah sta posneti na ajdovo zrno, dve pa imata velikost rež. Zvonove line so dvojne, rahlo zašiljene in posnete na porez. Zvonikovi vogali so "šivani" iz klesancev. Zvonico pokriva križni obok, njen tlak pa je črno-bel, cementen. Glavni portal je zašiljen, ima profil žleb - palica - žleb in spodaj porez. Vratnice so baročnega videza, školjkasti krepilnik pa je bp.

Ladja je brez zidcev. Njena južna stena kaže na močno povišanje. Kolikor se vidi, je gradnja v spodnjem delu polihromirana, v gornjem pa mešana z opeko. V tej steni je ostanek gotskega portala, katerega lok s pozno profila cijo žlob-hraška - žleb - palica - žleb ostaja skoraj v ravnini, medtem ko sta okni bp. Severna stena ima na zahodnem vogalu nekaj opornik, sicer pa je z zakristijo vred bp. Vzhodna ladjina stena kaže na obeh straneh prezbitarija sledove povišanja (stena vstopa deloma pod, deloma nad presbiterijsko višino), ki se na južni nadaljujejo, na severni pa ne, kar laže na to, da so južna, deloma vzhodna in deloma zahodna stena ladje stari, ostale pa

majše. Severno presbiterijsko je vidno večje, zašiljeno okno, ki je zazidano v velikosti do pp, mlajšega okna. Zahodna ladjina stena kaže južno zvonika sledove poševne gradnje, severno zvonika pa p.p. vdolbino s posnetimi robovi.

Presbiterij z nekoliko daljšima podolžnicama obtékata pristrešen talni in posnet venčni zidec, obstopajo pa štiri nestopnjevani oporniki, katere zaključujejo pultaste strešice z žlebastimi profili.

Od oken je vzhodno zazidano do niše, južno je baročno, stranski pa sta originalni in močno zašiljeni toda brez krogovičja.

Notranjščina: Ladja je za štiri stopnice nižja od terena, kar govori za veliko starost. Sicer pa je kvadratnega tlorisa. Tlak je črno-bel, cementen. Zidana pevska ampura počiva na dveh toskanskih stebrih in treh križnih obojkah. Ima levo stopnišče. Ladji obok predstavlja široka banja, počivajoča na treh parih notranjih nosilcev in dveh parih sosvodnic. V zakristijo vodi preprost pp portal. Njen tlak je črno-bel cementen, pokriva pa jo križni obok. Vratnice so pozno-baročne ter iz časa nastanka zakristije.

Ppk slavo lok ima v ločnem delu obojestranska žleba, sicer pa je posnet ter počiva na pristrešeni $5/8$ bazi. Presbiterij pokriva preprost obok s ščitki stimi konsolami, rebri dvojnega žlebastega profila, toda brez sklepnika. Stranski sakrarij je zašiljen in v loku preprosto profiliran.

Slikarija celotne notranjščine je neokusna in bp.

Oprema: Glavni oltar ima prizmatično menzo. Tabernakl jasti nastavek je bp. Stari pa sp še kipi Apolonije, Mihaela, Lucije in dveh angelov, ki so baročni, iz prve polovice 18. stoletja, povprečne kvalitete. Desni stranski oltar ima prizmatično menzo, konkavno razvito predelo, nastavek nosita dva parastebrov in kosá golšastega ogredja, atiko po voluti kosa ogredja in segmenten lok v sredini. Tabernakelj z volutami ob straneh je istočasen. Kipi Marije sedem žalosti, ob straneh Petra in Pavla, na ogredju Matevža in Luke, atiki Srca Jezusovega in dveh angelov so povprečne kvalitete. Oltar je iz sredine 18. stoletja.

Levi stranski oltar je majhen. Ima prizmatično menzo, pravokotno izstopajo

Čo atiko s stranskima volutama, stbriščni nastavek z golšastim ogredjem in s kriloma ter kipe: v sredini Trojico v gloriji oblakov in žarkov, ob straneh prevelika kipa Ane in Marije, na ogredju pa kipce dveh apostolov, škofa in dveh angelčkov. Oltar je povprečne kvalitete, figure so igralsko razgibane iz prve četrtine 18. stoletja.

Prižnica je preprost baročen azdelek.

Orglje so z emporino ograjo vred klasicistične.

Ostala oprava je bp., razen neobaročne, bogate rezljane komode v zakristiji, katero je žrtvoval lastnik bližnjega Hempoša.

Oprema: kipec Marije v soncu je dovolj dobro ljudsko delo, ki kaže baročne ali postbaročne stilne poteze.

Oba pločevinasata procesijska križa z monogramoma IHS in MRA sta baročna izdelka iz sredine ali 3. četrtine 18. stoletja.

V ladji je vzdian marmornat, pp nagrobnik z napisom: Allhier ruhet im Gott/ die hoch und wohl geborn /ne frav Francisca/ von Balcan eine gebohrene/ Graffin von Kienburg ihres/ altars 57 Jahr. Verlihegge/ storben den 18. Marty 1751./ Gott verleihe ihr und allen/ Christglaubigen Seelen/ dierwige Ruhe.

Zvonik: Manj vodi iz emporje pazduhast, verjetno še poznogotski prehod. Zvonik je enotne gradnje. Železni zvon je bp.

Podstrešje: Na vzhodni steni se pozna sled starjše strehe, ki je nekoliko nižja, toda precej strmejše od sedanje. Tudi na vzhodnem čelu se pozna sled povišave, vidi pa se tudi prvotno čelo, ki je precej nižje od sedanjega in onega ob zvoniku in torej starejše od njega. Ob nastavku opečne banje t.j. ca 2 m pod sedanjo ladjino višino, so vidni sledovi tramovih lukonj prvotnega stropa. Še zanimivejša je vzhodna stran vzhodnega ladijskega čela, kjer sledovi meta jasno dakazujejo obstoj prvotnega, izredno malega in nizkega presbiterija, najverjetneje apside. Velikosti apside odgovarja tako višinak, kot kompozicionalnost ladjino prvotno vzhodno čelo, medtem ko je sled ladjinega zahodnega čela že iz mlajše faze.

Resume: Kolonizacijska naselbina Razvanje je nastala l. 935. V njej sta se

kmalu razvila dvor in cerkev, ki se brenja že leta 1112, 1160, 1190 itd. Najstarejši del sedanje cerkve je ladja, t.j. njena južna, vzhodna in zahodna tlena v obsegu prvotne cerkve. Sled apsida datira to sled vsaj v 13.stol., morda pa je tudi strmejša. V prvi polovici 16.stoletja so prizidali sedanji zvonik, in presbiterij ter razširili ladjo proti severu. Zaradi tega sta zvonik in presbiterij za ca 1 m južneje od cerkvene osi, medtem ko je bila apsida loci ana še južneje in je bila prvotna ladja precej ožja od sedanje. Ob tej priliki je cerkev dobila višji ladjini teli in streho. V sredini 18.stoletja so končno ladjo dvignili in obokali ter prizidali zakristijo, s čemer se je njen gradbeni razvoj zaključil. Okolica: Vvasi sta dve neogotski kapelici. Kapela na križišču cest proti Rompošu in Hočam je 5/8 tlorisa, ima rusticirano fasado in razglašano čelo. Kapela je post bidermajerska in je bila obnovljena l.1922. Kapela ob cesti proti Mariboru je postbaročna, s klasicističnimi kovnimi vratnicami. Križani je bp. Kapela je iz prve polovice 19.stoletja in malo zanimiva.

Od vaških hiš je omeniti številko 102. Ima modernizirano pritličje s pps portalom iz leta 1798, v katerega temeniku je napis: No 36 SMR. Čelno stran hiše krasi ob oknih poznobaročni ornamenti. Gospodarsko poslopje ima členjen ppk portal z originalnimi vratnicami.

Štev. 36 je leseno, tesano poslopje s širokim kapom na lesenih konsolah. Konservatorske opombe: Dosedanji stroški vzdrževanja objekta so bili kriti iz lastnikovih stroškov.

Ostalo: V Hočah stoji na ob cesti na postajo poznobaročna kapela iz srede 19.stoletja, ki je z opravo vred bp. Njena čelna niša uvaja že neogotsko razpoloženje.

Na hočkem pokopališču je v ju.ozahodnem kotu grob dr.Karla Glaserja. (1845 -1913) pisca prve slovenske slovstvene zgodovine z Župančičevim posvetilom: Kar v duše mlade si sadil/ razvilo v njih se v plod je živ/ varneje stopa mladi rod/ ki si mu ti pokazal pot.

Severno od železniške postaje stoji na polju čokato slopasto znamenje

